

NOVOSTI - elektroničko mjesečno glasilo Društva prijatelja glagoljice
godište V | broj 50 | veljača 2020.

Poštovani i dragi članovi, suradnici i prijatelji Društva prijatelja glagoljice!

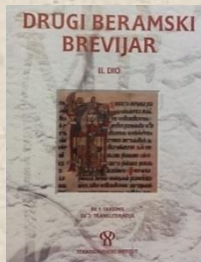
U petoj godini izlazenja, s prosječno 11 brojeva godišnje, *Novosti* su malo-pomalo došle i do svog 50 broja. Kad sam ih počela pisati, brinula sam se hoću li uspjeti popuniti jednu stranicu teksta. Sada se ponekad mučim kako stati na tri, što znači da glagoljica doživljava procvat i sve se više o njoj govori, piše, uči i zna. Nastavljamo s *Novostima* do stotke, a onda ćemo vidjeti za dalje!

Osvrt na minule događaje

Mješoviti pjevački zbor *Baščina* obilježio je početak godine dvama božićnim koncertima: u srijedu, 8. siječnja u dvorani *Vijenac* Nadbiskupijskog pastoralnog instituta u sklopu tribine iz ciklusa *Hrvatska glagoljaška baština*, a u nedjelju, 12. siječnja u crkvi sv. Franje Ksaverskoga Zbor je prvo pjevao na glagoljaškoj misi i potom izveo kraći božićni koncert. Zbor je nastupio uz orguljašku pratnju Hvalimire Bledšnjader pod ravnanjem maestra Miroslava Salopeka. Ugodno iznenađenje bile su solističke sopranske dionice gđe. Margaret Casman Vuko. Zbor je dana 31. siječnja navršio 25 godina rada pa upućujemo čestitke za ovaj vrijedan jubilej. Tim je povodom i tjednik za kulturu *Hrvatsko slovo* objavilo veliki članak autorica Ivanke Koller Štefančić i Mirne Lipovac.

Laudato TV je snimala koncert u Nadbiskupijskom pastoralnom institutu, a prije koncerta su za potrebe reportaže intervjuje dali predsjednik Društva, prof. Darko Žubrinić i dirigent zbora, maestro Miroslav Salopek. Snimku možete pogledati na sljedećoj poveznici: <https://laudato.tv/emisije/izdvojeno/izdvojeno-10-1-2020-odrzan-tradicionalni-bozicni-koncert-zbora-bascina/>

Staroslavenski institut i članovi njegovoga *Znanstvenoga centra izvrsnosti za hrvatsko glagoljaštvo* završili su prošlu godinu s netom otisnutim drugim dijelom Drugoga beramskog brevijara koji sadrži brojne tekstove o svecima i sveticama, superjunacima srednjovjekovne epohe. Ovo izdanje, kao i njegov prvi dio, sastoji se od dvije knjige: jedna je pretisak izvornika, a druga donosi transliteraciju tekstova. Beramski brevijar potječe iz 15. stoljeća. Susreće se i pod imenom Ljubljanski brevijar, a svoj dvostruki naziv duguje mjestu u kojem se upotrebljavao i mjestu današnje pohrane u zbirci ljubljanske Narodne in univerzitetne knjižnice (NUK).

Dana 7. siječnja Društvo Krčana i prijatelja otoka Krka organiziralo je svoj 55. društveni sastanak na kojem je predavanje pod nazivom *Tri dobrinjske darovnice* održao g. Josip Justinić, član DPG-a i društva Krčana. On je obradio darovnice slavnog Dragoslava iz 1100. godine, Pariježičevu iz 1230. godine, te Ambrozovu darovnicu iz 1321. godine. Iako su nastale u razdoblju duljem od dva stoljeća, sve tri darovnice imaju sličan oblik i sadržaj kao i neke zajedničke detalje koji im daju veću uvjerljivost te potvrde u kasnijim talijanskim i latinskim prijevodima, presudama i zapisnicima.

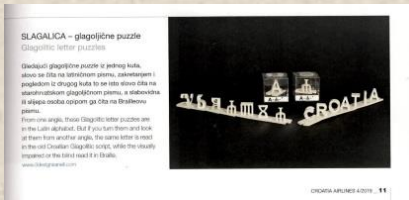

U utorak 14. siječnja članovi Ravnateljstva DPG-a, Darko Žubrinić i Jasenka Štimac, posjetili su Gimnaziju Sesvete. Gđa. Ruža Jozić, knjižničarka u navedenoj gimnaziji, već je nekoliko godina aktivna na upoznavanju učenika s hrvatskom glagoljskom baštinom, o čemu je napisala i veliki članak u najnovijem broju časopisa *Baščina*. Prof. Žubrinić je u Gimnaziji Sesvete održao predavanje kojim je predstavio Društvo prijatelja glagoljice, upoznao tristotinjak učenika s Jurjem Slovincem, glagoljskim listovima u Norveškoj, ali i s japanskim divljenjem junaštvu Nikole Zrinskoga. Gospođa Jozić je svojim gostima pokazala radove učenika glagoljaša te je dogovoreno i njihovo sudjelovanje na izložbi učeničkih radova koja će se, već tradicionalno u veljači, održati u Nadbiskupijskom pastoralnom institutu, a za čiju je organizaciju zaslužna gđa. Jasenka Štimac.

Umirovljeni biskup Mile Bogović, počasni član DPG-a, predstavio je svoju knjigu *Glagoljica – bitna odrednica hrvatskog identiteta* u Zagrebu, dana 20. siječnja u prostorijama Filozofskog fakulteta.

Dan kasnije Večernji list je čitateljima darovao knjižicu za učenje čitanja i pisanja glagoljice koju je pripremio Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje. Do 22. veljače, Dana hrvatske glagoljice i glagoljaštva, koji se u našoj zemlji obilježava od prošle godine, dijeli nas još tri tjedna. Nadamo se da će i ostale novine i časopisi, kao i škole, knjižnice i drugi izložbeni prostori diljem Hrvatske dati svoj doprinos obilježavanju ovog bitnog datuma.

Nemoguće je na zagrebačkom aerodromu ne zamijetiti veliku reklamu za nove Premium Visa poslovne kartice s glagoljicom kao glavnim vizualnim elementom. Godišnje aerodrom zabilježi preko 3,3 milijuna putnika kojima tako glagoljica poželj dobrodošlicu ili sretan put.

A kako je glagoljica s hrvatskih aerodroma odletjela u bijeli svijet? Tako što je u časopisu *Croatia* hrvatske zrakoplovne kompanije Croatia Airlines objavljen članak o 3D glagoljičnoj slagalici. U časopisu koji u zrakoplovu dobije svaki putnik, tekstem i slikom, na hrvatskom i engleskom jeziku predstavljaju se ljepote te kulturna i povijesna baština Republike Hrvatske, a časopis donosi i brojne druge zanimljive i zabavne teme. Bilo kuda – glagoljica svuda!

Tradicionalna manifestacija Noć muzeja ove godine je pala na posljednji dan siječnja. *Protrčali* smo kroz zbivanja diljem Hrvatske i poprilično zadovoljni ovako zaključujemo inventuru:

- OŠ Granešina iz Zagreba izložila je učeničke radove na temu znamenitosti brojnih hrvatskih gradova, starinskih uporabnih predmeta, a također i crteže s tekstovima ispisanim glagoljicom koji sadrže poslovice, dojmove učenika o životu u školi kao i vjerske teme. Jedna od autorica izložbe bila je i naša *stara znanica*, predavačica s nedavne tribine, Lada Bobinac, prof.
- Muzej Gacke je svoje posjetitelje dočekao s glagoljskim kolačićima u tri okusa - glagoljačićima – koje je osmislila Kulturna udruga za baštinu i stvaralaštvo *Baštinica* iz Otočca
- Gradski muzej Senj je, u suradnji sa Staroslavenskim institutom iz Zagreba, a pod pokroviteljstvom Grada Senja, organizirao je izložbu *Bogu na svom jeziku*. Izložbu čine odlomci liturgijskih tekstova na crkvenoslavenskom jeziku i glagoljskom pismu iz kojih se prikaza vidi da je sveta Misa na crkvenoslavenskom jeziku i glagoljskom pismu svojom strukturom slijedila svetu Misu na latinskom jeziku. Odlomci liturgijskih tekstova sabrani su iz Misala kneza Novaka (1368.), Ročkoga misala (oko 1420.) i Prvoga vrbničkoga misala (1456.).
- Na otoku Krku žitelji Vrbnika i ostali posjetitelji mogli su razgledati vrijedne glagoljske knjige koje inače nisu izložene za javnost, a čuvaju se u Župnom stanu
- U Muzejskom centru *Faust Vrančić* u Prviću Luci na otoku Prviću kod Šibenika održano je predavanje o povijesti i baštini otoka te je najavljen vrijedan projekt prikupljanja baštinske građe, uz poziv svima zainteresiranima na suradnju. U predavanju je svoje mjesto, riječju i slikom, našla i *Prvička ploča*, jedini sačuvani nadgrobni glagoljski spomenik na otoku.

G. Darijo Tikulin iz Zadra (drugi slijeva), veliki zaljubljenik u glagoljicu i bašćinac, dana 14. studenoga 2019. godine u mjestu Koljnof u zapadnoj Mađarskoj održao je dvosatno kazivanje pod naslovom *Ususret jeronimskoj obljetnici*. Govorio je o staroj jeronimskoj glagoljaškoj tradiciji u zadarskim župama. Predavanje je održano u sklopu Hrvatskih književnih susreta u Koljnofu.

S obzirom da je ova godina u znaku obilježavanja 1600. obljetnice smrti sv. Jeronima, velikog teologa, bibličara, polemičara i ranokršćanskog pisca, donosim jednu zanimljivost: kroz prošlost i danas u Hrvatskoj su čak 64 kapelice i crkve bile posvećene sv. Jeronimu. Za usporedbu, u Sloveniji postoje tri crkve sv. Jeronima. Zahvaljujemo dr. Ivanu Botici, znanstveniku sa Staroslavenskog instituta, na ovom podatku.

Najava predstojećih događanja

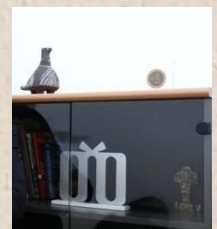
Mješoviti pjevački zbor *Bašćina* pjevat će na glagoljaškoj misi u nedjelju, 9. veljače u 18 sati u crkvi sv. Franje Ksaverskoga, u Jandrićevoj 21 u Zagrebu. Pjevanjem na glagoljaškim misama i različitim koncertima zbor *Bašćina* pruža nam priliku čuti kako *zvuči* glagoljica.

U srijedu, 12. veljače u 19 u ulaznom prostoru Nadbiskupijskog pastoralnog instituta, Kaptol 29 a u Zagrebu, održat će se otvorenje izložbe učeničkih radova nastalih u sklopu suradnje Društva i Hrvatskog državnog arhiva, kao i u radu ostalih glagoljaških središta.

Ulaz je slobodan i svi ste uvijek dobrodošli!

Glagoljica gdje je (ne)očekujemo

Detalj iz novina privukao nam je pozornost: prekrasno glagoljsko slovo Ž u vitrini u prostorijama ravnateljstva Vinogradske bolnice.

Neka Vas prate mir i dobro!

UREDNIKA

ՄԻՐՆԱԻ ԼԻՓՈՎԱՆՑ Mirna Lipovac

DRUŠTVO PRIJATELJA GLAGOLJICE

ՄԵՆՅԱՄԱՍՏԱՆ ԻՆՔԻՍԻՏԱՄԵՆԻԻ ԿԱՄԻՏԵԱՅՄԻՆԻՐԿՅՈՒ

E-adresa: drustvoprijateljaglagoljice@gmail.com

Web adresa: <http://www.croatianhistory.net/glagoljica/novosti/mirna.html>